

SÄRSKILT UTLÅTANDE EFTER GRANSKNING

Grästorps översiktsplan 2045

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Granskningstiden	2
Arbetet under granskningstiden	2
Det fortsatta arbetet	3
Utredningar och framtida arbete inom den översiktliga planeringen	3
Kompletteringar och fördjupningar.....	3
Förtydliganden och grafiska/tekniska tillägg.....	4
Inkomna yttranden	5
Myndigheter, organisationer och föreningar	5
Länsstyrelsen	5
Statens geotekniska institut (SGI).....	12
Trafikverket	12
Svenska kraftnät.....	13
Luftfartsverket	13
Skogsstyrelsen	13
Post- och telestyrelsen	13
Skanova	15
Postnord	15
Avfall och återvinning Skaraborg.....	15
Fastighetsägarna.....	17
Mat & mångfald i Grästorp.....	18
Grannkommuner	19
Vänersborgs kommun	19
Kommunala nämnder och verksamheter.....	19
Miljö- och hälsoskyddsnämnden.....	19
Plan- och byggenheten Skara.....	19
Medborgare	19
Medborgare 1	19
Medborgare 2	20
Medborgare 3	20
Medborgare 4	20
Medborgare 5	21
Medborgare 6	22

Granskningstiden

Granskningstiden vid ett översiktplanearbete ska vara under minst 2 månader. Kommunstyrelsen beslutade att godkänna översiktsplanen för granskning den 7 februari 2024.

Information om granskningen har skickats till flertalet berörda myndigheter, organisationer, föreningar, kommunala verksamheter och nämnder samt politiker. Planhandlingarna har även funnits tillgängliga på Kommunens hus, biblioteket och på kommunens webbplats.

Granskningstiden varade mellan 10 februari och 10 april 2024. Under granskningen inkom totalt 21 yttranden, både via mail, brev och den digitala synpunktshanteraren:

Myndigheter, organisationer och föreningar	12 st
Grannkommuner	1 st
Kommunala nämnder och verksamheter	2 st
Kommuninvånare	6 st

Stort tack till alla som engagerat sig under både samråds- och granskningstiden och bidragit till att utveckla översiktsplanen!

Arbetet under granskningstiden

Under granskningstiden har kommunen haft dialog med Grästorps Energi. Samtalet handlade om vad Grästorps Energi ser för behov av utbyggnad i framtiden, samt att man diskuterade energiplaneringen i stort för kommunen.

Löpande under granskningstiden har även en intern arbetsgrupp arbetat med revideringar av planförslaget, tillsammans med politiker.

Det fortsatta arbetet

Alla de yttranden som inkommit under granskningstiden är ett viktigt underlag för det slutliga arbetet med planen. Utifrån synpunkternas innehåll kan de delas in i tre olika kategorier, som beskriver hur synpunkten ligger till grund för en sista revidering av planförslaget:

Utredningar och framtida arbete inom den översiktliga planeringen

- Under avsnittet *Klimatanpassning* har kommunen förtydligat att en simulering av närliggande vattendrag, Nossan och Mjölån, bör ske för att uppskatta den lägsta nivå inom vilken ny bebyggelse kan få tillkomma. Utredningen av översvämningsrisken för de större vattendragen ska utgå från handboken Stigande vattens planeringszoner.

Kompletteringar och fördjupningar

Kapitel Välkommen hit

- Kapitlet har uppdaterats generellt kring planens framtagande, samt gällande att det är den slutliga versionen inför antagande.

Kapitel Utgångspunkter

- Mellankommunala frågor gällande Vänersborgs kommun har uppdaterats avseende *utredning av ny gång- och cykellänk*.

Kapitel Mark- och vattenanvändning

- Planförslaget gällande *utredning av nya gång- och cykellänkar* har kompletterats med ytterligare en sträcka, delen mellan Smärgels kurva och kommungränsen mot Vänersborg, längs väg 2050.
- Områden för *utveckling av teknisk anläggning* har lagts till på två platser runt befintliga ställverk, utifrån Grästorp Energis behov.
- Planförslagen för *mångfunktionell bebyggelse* nära järnvägen har uppdaterats gällande en skrivning kring att riskbedömningar ska göras.
- Planförslaget *Kilen* har uppdaterats i text gällande att en mindre del av området berörs av riksintresse för Totalförsvaret. Även planförslaget *Sjöryd* har förtydligats gällande riksintresse för Totalförsvaret.
- Planförslagen som ligger nära ett vattendrag har uppdaterats i text gällande att *översvämningsrisk* ska utredas i planskedet.
- Planförslagen som berör Älvsborgsbanan, har förtydligats gällande *riksintresset för järnvägen*. Eventuell påverkan ska utredas i planskedet.
- Planförslagen för *Hunneberg, Tore mosse och Sjöryd* har uppdaterats generellt avseende hur utveckling kan ske med beaktande av olika riksintressen, bland annat *riksintresse för naturvård och friluftsliv*.
- I planförslaget för *Tengene* har det förtydligats att delar av LIS-området i Tengene utgör en *NAP-anläggning, Nationella planen för omprövning av vattenkraft*.

Kapitel Hänsyn och riksintressen

- Ett nytt lager med *kulturbistoriskt värdefulla byggnader* har lagts till för Grästorps tätort.
- *Befintliga drivmedelsstationer* har lagts till på kartan med miljöfarlig verksamhet.
- En ny kartan med *klimateanpassningsåtgärder* har lagts till på avsnittet *Klimateanpassning*. Kartan visualiserar var fördröjningsytor är skapade samt planerade i framtiden, samt var framtida skyfallsstråk kan tillkomma.
- Texten på avsnittet *Klimateanpassning* har uppdaterats med en text tillhörande kartan med klimateanpassningsåtgärder. Det har även lagts till ett stycke kring *stigande nivåer i vattendrag*.
- Antagandehandlingen har uppdaterats gällande *påverkan på riksintressen*, under avsnitt *Hänsyn och riksintressen*.
- Texten gällande miljö kvalitetsnormer för vatten har uppdaterats gällande *Västerhavets vattendistriks åtgärdsprogram 2022-2027*, samt kring vattendragens nuvarande statusklassificering.
- Avsnittet *Andra värden och hänsyn* har uppdaterats gällande *Miljöfarlig verksamhet*, både genom ny text samt ytterligare ställningstaganden.

Kapitel Hållbarhetsbedömning

- Hållbarhetsbedömningen har uppdaterats utifrån antagandehandlingens innehåll och planförslag.

Kapitel Kartor

- Nya lager för klimateanpassning har lagts till, utifrån den skyfallsutredning som gjordes för Grästorps tätort 2022.
- Ett nytt lager som visar kulturbistoriskt intressanta byggnader i tätorten har lagts till.

Förtydliganden och grafiska/tekniska tillägg

- Ett kapitel 9, Yttranden och ställningstaganden, har lagts till där läsaren hittar *samrådsredogörelse*, *Länsstyrelsens granskningsyttrande* samt *kommunens särskilda utlåtande* efter granskning.
- En PDF-version av den digitala översiktsplanen har tagits fram, för att klara arkiveringskraven.

Inkomna yttranden

Myndigheter, organisationer och föreningar

Länsstyrelsen

Inledning

Detta granskningsyttrande lämnas med stöd av 3 kap. 16 § plan- och bygglagen (PBL). Yttrandet utgör statens samlade uppfattning om planen vad gäller Länsstyrelsens ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL i ett senare planeringskede.

Enligt 3 kap. 16 § PBL ska det av yttrandet enbart framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB),
2. förslaget kan medverka till att en miljö kvalitetsnorm (MKN) enligt 5 kap. MB inte följs,
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Yttrandet är en del av översiktsplanen och ska därför läggas till planen då den antagits. Där Länsstyrelsen inte har godtagit planen i viss del, ska det anmärkas i översiktsplanen (3 kap. 5 § PBL).

I rollen att ta tillvara och samordna statens intressen har Länsstyrelsen inhämtat synpunkter på förslaget till översiktsplan från berörda myndigheter. Yttranden över planförslaget har inkommit från Skogsstyrelsen, Svenska kraftnät, Post- och telestyrelsen, Statens geotekniska institut, Luftfartsverket och Trafikverket. Försvarsmakten avstår från att yttra sig. Kopior av yttrandena överlämnas till kommunen för kännedom.

Samlad bedömning

Länsstyrelsen välkomnar att kommunen tagit fram ett förslag till ny översiktsplan. Översiktsplanen ger god vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Kommunen har efter samrådet beaktat Länsstyrelsens synpunkter och ändrat planförslaget i flera delar. Kommunen har utöver detta lagt till förslag på ändrad markanvändning efter samrådet.

Länsstyrelsen bedömer att det finns risk för påtaglig skada på riksintresse för totalförsvaret. Länsstyrelsen kan inte bedöma om riksintressen för naturvård och kulturmiljövård tillgodoses.

Länsstyrelsen bedömer att riksintressen för friluftsliv tillgodoses. Påverkan på riksintresse kommunikation, Älvsborgsbanan, får utredas vidare.

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB för buller respektive luft följs. Det som föreslås medverkar till att MKN för vatten följs, under förutsättning att det ökade utsläppet av dagvatten till Nossan och Mjölån till följd av bortkoppling från spillvattennätet inte försämrar statusen i vattendragen.

Länsstyrelsen bedömer att den landsbygdsutveckling i strandnära läge som föreslås i översiktsplanen är lämplig.

Länsstyrelsen bedömer att frågor som berör mark- och vattenområden och som angår angränsande kommuner samordnas på ett lämpligt sätt.

Utifrån nu kända förutsättningar kan Länsstyrelsen inte utesluta att det som föreslås i planen kommer att medföra sådan negativ påverkan avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare planeringsskede kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL. Det gäller framförallt klimatrelaterade risker, översvämningsrisk längs vattendrag, miljöfarliga verksamheter, förorenad mark, samt avstånd till järnväg.

Kommentar: Länsstyrelsens kommentarer har noterats i planhandlingen, med hänvisning till granskningsyttrandet, på de planförslag som man haft synpunkter kring. Noteringen är *kursiverad* i röd färg.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL **Riksintressen**

Totalförsvaret (3 kap. 9 § MB)

Sedan samrådet har kommunen lagt till ett område för utveckling av friluftsliv och besöksnäring runt Sjöryd, vilket berörs av påverkansområde för buller eller annan risk.

Enligt översiktsplanen har Försvarsmakten förtydligat åtgärder som kan innebära påtaglig skada på riksintresse för totalförsvaret. Ett exempel är planer och bestämmelser som uppmuntrar till friluftsliv inom påverkansområdet för buller eller annan risk. Länsstyrelsen ser därför att förslaget innebär risk för påtaglig skada på riksintresset. Det framgår inte närmare vad förslaget innebär i form av exempelvis ökat antal besökare, och hur kommunen ser att påtaglig skada kan undvikas. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen och Försvarsmakten för dialog i denna fråga innan översiktsplanen antas.

Det bör framgå i beskrivningen av Kilen som strategiskt utvecklingsområde på avsnittet Mark- och vattenanvändning att det delvis berörs av påverkansområde för buller och annan risk. Granskningshandlingen anger att det ligger utanför.

Kommentar: Antagandehandlingen har uppdaterats gällande påverkan på riksintresset för Totalförsvaret, under avsnitt *Hänsyn och riksintressen*. Där framgår nu att en utveckling runt *Sjöryd* kan innebära en påverkan på Totalförsvarets riksintresse. Även beskrivningen av

området *Kilen* har uppdaterats, och det framgår nu att en minde del omfattas av påverkansområde för buller eller annan risk.

Naturvård (3 kap. 6 § MB)

Kommunen föreslår utvecklingsområden för friluftsliv och besöksnäring på Hunneberg, Tore mosse och Sjöryd. Förutom riksintresse omfattas områdena av statliga naturreservat. Länsstyrelsen kan inte bedöma om riksintressena för naturvård för Halle- och Hunneberg samt Dättern med omgivning riskerar att påtagligt skadas eller inte utifrån förslagen på de tre utvecklingsområdena.

Översiktsplanen anger att ianspråktagande av mark inom Hunneberg för utveckling av friluftsliv och besöksnäring kan påverka naturmiljön negativt beroende på typ och omfattning. Det står också att hur utvecklingen ska göras med tillräcklig hänsyn till förekommande naturmiljöer och utan att strida mot rådande områdesskydd behöver utredas vidare. Länsstyrelsen instämmer i detta.

Länsstyrelsen anser att det är otydligt vad omfattningen av åtgärder, vilken typ av åtgärder, och de kumulativa effekterna av den totala mängden åtgärder innebär för riksintressena Halle- och Hunneberg respektive Dättern med omgivning. Länsstyrelsen bedömer att det kan innebära skada på riksintressena om kommunen avser göra ett större antal åtgärder.

Möjligheten att tillgodose riksintressenas värden förutsätter att områdena utvecklas utifrån reservatsbeslut och tillhörande skötselplaner för naturreservaten.

Kommentar: Antagandehandlingen har uppdaterats med en beskrivning av möjligheten att tillgodose riksintressenas värden och har lagts till under *Turism och besöksnäring*, planförslag för *Hunneberg, Sjöryd* samt *Tore mosse*.

Friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen bedömer att riksintressena för friluftsliv Halle- och Hunneberg respektive Vätern delområdet Vänersborg-Vänersnäs tillgodoses.

Möjligheten att tillgodose riksintressenas värden förutsätter samtidigt att områdena utvecklas utifrån reservatsbeslut och tillhörande skötselplaner för naturreservaten.

Kommentar: Antagandehandlingen har uppdaterats med en beskrivning av möjligheten att tillgodose riksintressets värden under *Turism och besöksnäring* planförslag för *Hunneberg, Sjöryd* samt *Tore mosse*.

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen kan utifrån beskrivning i översiktsplanen och samrådsredogörelsen inte bedöma risken för skada på riksintresset.

Kommunen har sedan samrådet kompletterat markanvändningen med utveckling av friluftsliv och besöksnäring i Sjöryd. I planhandlingen anges att området inte omfattas av riksintresseområde för kulturmiljövården Ås kyrkby (KR61). Av samrådsredogörelsen framgår dock att riksintresset för

kulturmiljövården berörs och att det finns behov av hänsyn till riksintresset när skyltar och andra anläggningar anordnas.

Länsstyrelsen vill påpeka att ett riksintresse kan påverkas indirekt genom åtgärder som kan ge visuell effekt från platser utanför riksintresseanspråkets geografiska avgränsning. Kommunen bör därför arbeta in samrådsredogörelsens skrivning i översiktsplanen.

Det bör också framgå vad samrådsredogörelsens skrivning ”andra anläggningar” kan innebära och ifall byggnader eller volymskapande anordningar ska möjliggöras inom fågelskådningsområdet eller inte. Om byggnader eller volymskapande anordningar ska möjliggöras behöver det framgå hur dessa ska placeras och utformas för att tillgodose riksintresset.

Kommentar: Antagandehandlingen har förtydligat att området runt *Sjöröd* angränsar till riksintresset för kulturmiljövård. Beskrivning av hur hänsyn ska tas till riksintresset för kulturmiljövård har lagts till i planförslaget. Beskrivningen av ”andra anläggningar” har förtydligats som ytor för samvaro, t.ex. bord och bänkar med väderskydd. Det har också förtydligats att dessa ska utformas och placeras med hänsyn till landskapsbild.

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Älvsborgsbanan är av riksintresse. Kommunen har efter samrådet lagt in förslag på framtida planskildhet för GC-väg över/under Älvsborgsbanan i centrum. Fortsatt dialog mellan kommunen och Trafikverket krävs, samt att en funktionsutredning måste göras för att utreda förutsättningarna. Trafikverket utför funktionsutredningar men kommunen bekostar. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att påverkan på riksintresset för kommunikation får utredas vidare.

Kommentar: Noteras. Antagandehandlingen har kompletterats och förtydligat att påverkan på riksintresset för järnväg behöver utredas, där kommunen planerar att göra planskilda korsningar.

Geografiska riksintressen (4 kap MB)

Kommunen behöver ändra i kartunderlaget så att riksintresse enligt 4 kap 2 § miljöbalken har rätt benämning. Det vill säga ersätta ”Riksintresse turism och friluftsliv” med ”Riksintesse rörligt friluftsliv”.

Kommentar: Teckenförklaring gällande riksintresse enligt 4 kap 2 § miljöbalken har uppdaterats.

Miljö kvalitetsnormer

Buller

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs.

Luft

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs.

Vatten

Länsstyrelsen bedömer att det som föreslås medverkar till att MKN enligt 5 kap. MB följs, under förutsättning att det ökade utsläppet av dagvatten till Nossan och Mjölån till följd av bortkoppling från spillvattennätet inte försämrar statusen i vattendragen.

Kommentar: Ett förtydligande gällande funktionen av bortkopplandet av dagvatten från spillvattennätverket har lagts till i planhandlingen, både under avsnittet *Tekniska anläggningar, Avlopp* samt under avsnittet *Miljö kvalitetsnormer*.

Text gällande vattenmyndighetens åtgärdsprogram har uppdaterats till den senast antagna, som gäller för åren 2022-2027. Även statusklassificeringar samt beslutade miljö kvalitetsnormer för vattenförekomsterna inom kommunen har uppdaterats.

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS)

Länsstyrelsen bedömer att den landsbygdsutveckling i strandnära läge som föreslås i översiktsplanen är lämplig.

Översiktsplanen kan enkelt förtydliga att det är ett LIS-område som föreslås i stycket om Tengene på avsnittet Mark- och vattenanvändning, Turism och besöksnäring.

Kommentar: I antagandehandlingen, avsnittet *Turism och besöksnäring* har ett stycke lagts till gällande att det är ett LIS-område som föreslås. Det har även förtydligats att delar av LIS-området i Tengene utgör en NAP-anläggning.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen bedömer att den i planen föreslagna mark- och vattenanvändning som berör andra kommuner samordnas på lämpligt sätt.

Kommentar: Noteras. När det gäller Vänersborg har antagandehandlingen uppdaterats på *Mellankommunala frågor* gällande det nya förslaget *utredning av gång- och cykellänk* mellan Grästorp och Vänersborg.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Utifrån nu kända förutsättningar kan Länsstyrelsen inte utesluta att det som föreslås i planen medför sådana problem avseende människors hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning och erosion att det i ett senare planeringsstadium kan ge Länsstyrelsen anledning att ingripa enligt 11 kap. PBL.

Det gäller framförallt klimatrelaterade risker, översvämningens risk längs vattendrag, miljöfarliga verksamheter, förorenad mark, samt avstånd till järnväg.

Kommentar: Samtliga risker som nämns ovan bedömer kommunen får utredas mer i detalj i ett senare skede, då en förstudie eller detaljplan tas fram för ett specifikt utvecklingsområde.

Klimatrelaterade risker för den byggda miljön

Översiktsplanen har kompletterats med en beskrivning av riskområden vid skyfall samt åtgärdsförslag för att minska riskerna för den byggda miljön vid ett skyfall. Länsstyrelsen saknar en beskrivning av klimatrelaterade risker vid översvämning av vattendrag i kommunen samt eventuell strategi för att minska dessa risker.

Framför allt saknas en beskrivning av översvämningensrisken vid höga flöden i vattendragen Nossan och Mjölån. Mark har inte reserverats enligt Länsstyrelsens synpunkter i samrådet för att hantera eventuella översvämningensrisker till följd av både skyfall och höga flöden i vattendrag och sjöar. Kommunen bör visa att det är möjligt att skapa fördröjningsytor, vilket är särskilt viktigt om lågpunkter byggs bort. Genom att beskriva detta kan kommunen också visa på bra förutsättningar att genom dagvattenfördröjning hantera miljö kvalitetsnormer för vatten, se *Teknisk anläggning - PBL kunskapsbanken - Boverket*.

Kommentar: Antagandehandlingen har kompletterats med en karta som visar lämpliga ytor för fördröjning av dagvatten, både planerade och redan utförda. I kartan syns även lämpliga stråk för skyfall. Ytorna och stråken har lokaliserats utifrån den skyfallsutredning som tidigare utförts för Grästorps tätort. Några av de planerade fördröjningsytorna utgår ifrån pågående detaljplanarbeten där dagvatten- och skyfallsutredningar utförts. Även om ytorna för fördröjning och skyfallsstråken är i ett väldigt tidigt planeringsstadium, så kan de vara ett bra underlag då ny bebyggelse ska planeras.

Översvämningensrisk

Översiktsplanen beskriver risker och planeringsnivåer för översvämning i Väneren. Länsstyrelsen saknar en beskrivning av översvämningensrisken längs med kommunens vattendrag samt hur översvämningensrisken ska hanteras i den fortsatta planeringen. Då översvämningensrisken inte är beskriven i tillräcklig omfattning kan Länsstyrelsen inte göra en lämplighetsbedömning fullt ut på denna övergripande nivå. Det går inte att utesluta att delar av föreslagen exploatering, framför allt i strandnära lägen, kan vara olämplig med hänsyn till människors hälsa och säkerhet.

Områdesbeskrivningarna (under mark- och vattenanvändningsavsnittet) för utvecklingsområden som ligger inom riskområden för översvämning behöver förtydligas med avseende på hur man tar hänsyn till översvämningensrisken i den fortsatta planeringen av området. I översiktsplanen pekas strandnära områden ut vid Nossan som möjliga att bebygga i Grästorps tätort. Även i Västölet föreslås byggnation nära Mjölån. För byggnation i närheten av vattendrag utgår Länsstyrelsen från handboken Stigande vattens planeringszoner.

Kommentar: De planförslag som ligger nära ett vattendrag har kompletterats med en beskrivning kring att översvämningensrisk behöver utredas i planskedet. Detta gäller t.ex. *Söderå kern, Västölet* samt den *energianläggning* som föreslås norr om tätorten.

Antagandehandlingen har även kompletterats med text gällande översvämningensrisk runt kommunens vattendrag samt Väneren, under avsnittet *Klimatanpassning*. För Väneren finns god vägledning i handboken Stigande vatten, där den dimensionerande nivån är +47,18 (RH2000). För Grästorps del är det endast området runt Sjöryd och Tore mosse/del av Flo som ligger på en lägre nivå. Enligt Stigande vatten kommer Nossan endast ha marginella förändringar gällande vattenstånd med avseende på 100-årsflödet. För Mjölån finns inget sådant resonemang i handboken. MSB har heller inte gjort någon skyfallskartering för

Grästorps kommun, som man gjort för flertalet andra kommuner. På MSB:s översvämningsportal finns inte heller något av Grästorps vattendrag karterat. Detta gör att det finns lite information att tillgå gällande översvämningsrisk av kommunens vattendrag. Kommunen föreslår att en simulering av närliggande vattendrag utförs, enligt handboken Stigande vatten, för att uppskatta den lägsta nivå inom vilken ny bebyggelse kan få tillkomma.

Miljöfarliga verksamheter

Översiktsplanen har efter samrådet kompletterats med bra information kring tillståndprocesser för miljöfarlig verksamhet och med ett övergripande ställningstagande om att skyddsavstånd till farliga verksamhet eller industri ska utredas tidigt i ett detaljplaneskede, då ny bebyggelse ska utredas att placeras i närheten av sådan verksamhet.

Detta behöver kompletteras med vilken typ av risker som behöver tas hänsyn till. Även transporter till och från verksamheter behöver vägas in i bedömningen.

Kommentar: Antagandehandlingen har uppdaterats gällande lokalisering av drivmedelstationer. Texten har kompletterats med en skrivning om vad miljöfarlig verksamhet definieras som enligt Miljöbalken 9 kap. 1 §, vilket ger vägledning kring vilka typer av risker som kan förekomma inom samhällsplaneringen. Två nya ställningstaganden avseende Miljöfarlig verksamhet har lagts till i antagandehandlingen:

”-Då en miljöfarlig verksamhet läggs ner eller omlokaliseras ska eventuell förorening i marken utredas samt vid behov saneras.”

”-Då planläggning sker inom ett känt förorenat eller potentiellt förorenat område är det lämpligt att göra en markteknisk miljöundersökning, företrädesvis i samband med en geoteknisk grundundersökning.”

Förorenad mark

Länsstyrelsen kan inte med översiktsplanens information bedöma om de föreslagna områdena för utveckling är lämpliga för sitt ändamål mot bakgrund av eventuell förekomst av markföroreningar. Det finns ingen närmare beskrivning av var det finns förorenad mark eller ställningstagande hur det kan påverka planeringen. Kommunen anger att åtgärder mot markföroreningar får ske inom ramen för detaljpanelläggning. Länsstyrelsen kan därmed komma att ha synpunkter vid kommande detaljplaner.

Kommentar: I översiktsplanen finns en karta med alla potentiellt förorenade markområden, i enlighet med EBH-kartan. Där anser kommunen att det framgår var det finns potential till förorenad mark. Dessutom finns skrivningen nedan, som beskriver översiktligt var det finns risk för förorenad mark:

”I Grästorps kommun har ca 60 potentiellt förorenade områden identifierats varav drygt hälften finns inom eller i anslutning till tätorten, huvudsakligen inom ortens verksamhetsområden. Identifierade objekt finns även spritt i områdena Tre älgar, Forshall samt i byarna Tengene och Flakeberg. Det finns generella riktvärden framtagna av Naturvårdsverket som anger vilken föroreningshalt i marken som är acceptabel

för att minimera risken för negativa effekter på människors hälsa och miljön. Inga områden har identifierats med riskklass 1, ett område har riskklass 2. En stor andel av de områden som identifierats i kommunen har ingen riskklass.”

Avstånd till järnväg

För områdena för mångfunktionell bebyggelse *Kärrhöken* och *Havsmåsen* anger översiktsplanen att "Hänsyn ska tas till avstånd till järnvägen och byggnadshöjd". Denna skrivning bör också gälla de andra områdena för mångfunktionell bebyggelse som ligger nära järnvägen. Vid detaljpanelläggning av bebyggelse med bostäder nära järnvägen behöver störningar från järnvägen undersökas både när det gäller buller och vibrationer.

Kommentar: Antagandehandlingen har kompletterats med text gällande att hänsyn ska tas till järnvägen för planförslagen *Bofinken*, *Tofslärkan*, *Domberren*, *Skatan*, *Gamen*, *Örnen*, *Lärkan* och *Trasten* under *mångfunktionell bebyggelse*.

Ett förtydligande har lagts till gällande nybyggnation - att en riskbedömning ska genomföras för så väl bostäder som verksamheter inom 150 m från järnvägen.

Statens geotekniska institut (SGI)

Yttrande över granskningshandling

Statens geotekniska institut (SGI) har beretts möjlighet att yttra sig i rubricerat ärende. SGI:s yttrande avser geotekniska säkerhetsfrågor såsom ras, skred, erosion och geotekniska frågeställningar kopplade till översvämning. Grundläggnings- och miljötekniska frågor, såsom hantering av radon, ingår inte i vår granskning.

SGI:s synpunkter

SGI har yttrat sig under samrådsskedet, (2023-11-08 och dnr 5-2-2310-1260). De framförda synpunkterna har hanterats på ett bra sätt och SGI har inga ytterligare synpunkter på planförslaget.

Kommentar: Noteras.

Trafikverket

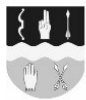
Ärendebeskrivning

Trafikverket har mottagit ovan rubricerat ärende för yttrande.

Grästorps kommun har upprättat förslag till ny översiktsplan som tar sikte på år 2045. Trafikverket yttrade sig vid samrådsskedet och framförde då synpunkter på ny väglänk vid Salstad samt revidering av riksintressen.

Synpunkter och upplysningar

Trafikverket noterar att det i granskningsförslaget lagts in förslag på framtida planskildhet för GC-väg över/under Älvsborgsbanan i centrum. Fortsatt dialog mellan kommunen och Trafikverket krävs samt att en funktionsutredning måste göras för att utreda förutsättningarna. Trafikverket

utför funktionsutredningar men kommunen bekostar.

Sedan samrådet har Trafikverket översänt förslag till upprättande av nytt väghållningsområde för Grästorps kommun till regeringen, nästa steg i processen är att regeringen behöver fatta beslut kring förslaget.

I övrigt har Trafikverket inget att erinra.

Kommentar: Kommunen ser fram emot fortsatt dialog kring samhällsutvecklingen och kring de frågor som berör båda parter.

Svenska kraftnät

Svenska kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende. Vi har i dagsläget inga anläggningar eller intressen som berörs i det aktuella området och har därför inga synpunkter på rubricerad remiss.

Kommentar: Noteras

Luftfartsverket

LFV har i egenskap av sakägare för CNS-utrustning inget att erinra mot den nya översiktsplanen.

Kommentar: Noteras.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen lämnade in ett yttrande i november 2023. Vårt diarienummer vi angav i yttrandet var felaktigt och ska vara 2023/3403.

Skogsstyrelsen noterar att kommunen ändrat förslaget enligt våra synpunkter och vi har inga ytterligare synpunkter.

Kommentar: Noteras.

Post- och telestyrelsen

PTS har av Länsstyrelsen i Västra Götaland ombetts att inkomma med synpunkter på samråd. PTS är central förvaltningsmyndighet med ett samlat ansvar – sektorsansvar – inom områdena post och elektronisk kommunikation. Inom ramen för detta arbete skall PTS bland annat:

- främja tillgången till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer enligt de mål som anges i lag (2022:482) om elektronisk kommunikation

- verka för robusta elektroniska kommunikationer och minska risken för störningar, inbegripet att upphandla förstärkningsåtgärder, samt verka för ökad krishanteringsförmåga

Vidare får PTS genom upphandling verka för att tillgodose totalförsvarets behov av posttjänster och elektroniska kommunikationstjänster under höjd beredskap, och stärka samhällets beredskap mot allvarliga störningar av elektronisk kommunikation och posttjänster i fred.

IT-infrastrukturen är en förutsättning för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning anser vi även att IT-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regional och kommunal nivå. Om inte IT-infrastruktur beaktas i samhällsplaneringen finns risken att de tjänster som är beroende av infrastrukturen inte når ut till användarna.

Det säkerhetspolitiska läget har också riktat fokus mot behovet av en robust civil infrastruktur. Förmågan att kommunicera är en förutsättning för att samhällets grundläggande funktionalitet ska kunna upprätthållas. Exempelvis krävs elektronisk kommunikation för att genomföra betalningar, säkerställa leveranser och återställa trasiga nät. Att civila funktioner är funktionella i händelse av ofred är också viktigt för totalförsvarets militära del. Vid ett så kallat gråzonsläge eller i samband med en större kris kan infrastrukturen utsättas för påfrestningar. Vidare kan naturhändelser såsom översvämningar påverka funktionaliteten. PTS arbetar aktivt med dessa frågor, bl.a. genom att dela ut statligt stöd till företag för att genomföra åtgärder för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer.

PTS har inte tillgång till detaljinformation om hur operatörer och andra ledningsägare utformar sina nät utan hänvisar till de operatörer och ledningsägare som blir berörda inom aktuellt område för ytterligare information. I detta fall kan det vara lämpligt att kontakta nationella bredbandsaktörer samt aktuella regionala och lokala bredbandsaktörer. Kommunen bör ha en förteckning över vilka befintliga ledningsägare som blir berörda eller liknande funktion. Exempelvis bredbandskoordinatorer bör ha information om potentiella ledningsägare gällande elektroniska kommunikationer.

Vidare driver PTS ett system för begäran om ledningsanvisning, ”ledningskollen.se”. För att identifiera vilka som är berörda ledningsägare kan en förfrågan skickas via <https://www.ledningskollen.se/>

PTS har i tidigare skrivelse (med hemlig bilaga 2012-01-23 dnr: 03-16005) till respektive länsstyrelse lämnat uppgifter om teleanläggningar som är att anse som riksintressen i enlighet 3 kap 8 § miljöbalken och 2 § p. 9 förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenområden m.m.

Avseende vindkraftverk så kan dessa i vissa fall påverka mottagningen av radiosignaler på ett negativt sätt. Speciellt gäller detta för radiolänkförbindelser. PTS rekommenderar därför att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkopertörer som blir berörda av vindkrafts-etableringen för respektive område för att minimera störningsriskerna. Inför ett sådant samråd kan PTS bidra med information om vilka de berörda radiolänkopertörerna är.

PTS har inga ytterligare synpunkter.

Kommentar: Översiktsplanen föreslår inga specifika områden för vindkraft, men kommunen är generellt positiva till utbyggnad av vindkraft. Hela kommunen ligger dock inom försvarsmaktens stoppområde för höga objekt runt Såtenäs flottflygplats och Råda övningsflygplats. Stoppområdet innebär för närvarande att inga nya större vindkraftverk kan uppföras inom kommunen. Stora delar av Grästorps kommun ligger även inom influensområde för väderradar i Vara kommun, vilket också kan påverka möjligheten att uppföra nya vindkraftverk.

Skanova

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet.

Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Skanova önskar i ett tidigt skede medverka i planarbetet när detaljplanarbete påbörjas och kallas till samrådsmöten för det aktuella området för att kunna samordna nya ledningar.

Tvingas Skanova vidta undanflyttningsåtgärder eller skydda telekablar för att möjliggöra exploatering förutsätter Skanova att den part som initierar åtgärden även bekostar den.

Kommentar: Kommunen noterar informationen och tar detta i beaktning vid kommande detaljplanering utifrån översiktsplanens föreslagna utvecklingsområden.

Postnord

PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt och med hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras. Vid nybyggnation av villor och radhus placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsforbattningar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation. En placering som inte är godkänd leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar: Kommunen noterar informationen och tar detta i beaktning vid kommande detaljplanering utifrån översiktsplanens föreslagna utvecklingsområden.

Avfall och återvinning Skaraborg

Gällande sophämtning för ovanstående vill vi framhålla följande för att uppfylla reglerna i avfallsföreskrifterna.

Behållare ska placeras så att hämtning kan ske på ett arbetsmiljösäkert sätt.

Är där trottoar ser vi att den är sänkt vid hämtningsplatsen.

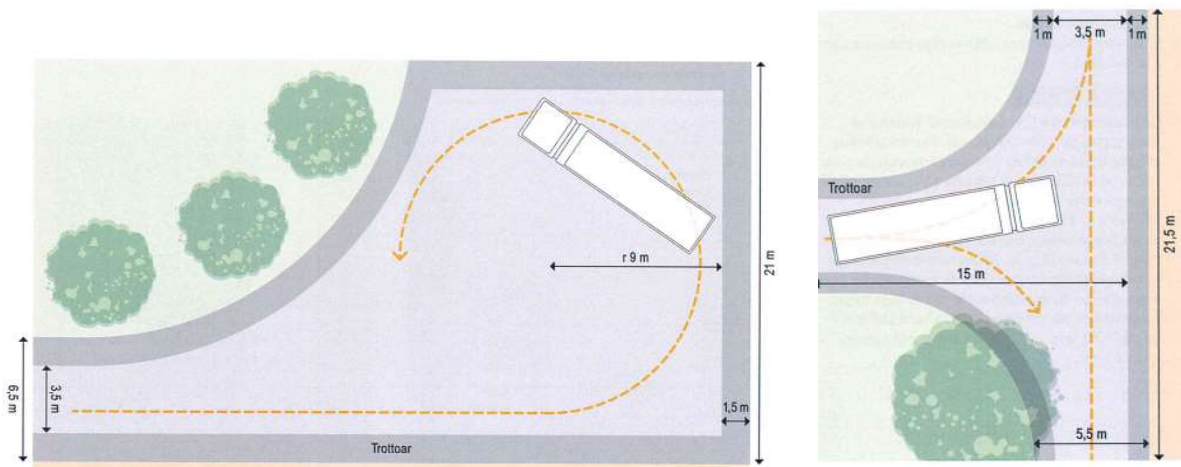
Transportvägen till hämtningsplatsen ha en fri höjd på minst 3,65 meter, ha en fri bredd på minst 3 meter samt ha en bärighet för ett fordon på 18 ton.

Vid hämtningsplatsen ska yta finnas med en bredd på minst 4,5 meter, fri längd på minst 14 meter samt ha en fri höjd på minst 5 meter.

Säkerheten vid hämtning är ytterst viktig. Därför ska placeringen vara sådan att backning, utöver normalt vändning- och tömningsarbete, inte behöver ske. Vi vill påpeka att sophämtning vid skolor och förskolor bör ske på plats där barn ej vistas. Sophämtning bör ej heller ske på plats där barn hämtas/lämnas vid skolan eller förskolan.

För återvändsgator ska det finnas en vändyta med diameter 18 meter samt en fri remsa på cirka 1,5 meter utanför vändytan.

Vändning kan också ske i en T-korsning. Lämplighetsbedömning görs av kommunalförbundet i varje enskilt fall.

I områden med kraftig lutning vid hämtningsplatser kan det bli aktuellt att hämtning inte kan ske vid tomtgräns.

Vidare vill vi framhålla att innehavare av hushållsavfall eller förpackningar har ansvar för att sortera och lämna det enligt gällande nationella lagar, förordningar och föreskrifter samt i enlighet med Avfall & Återvinning Skaraborgs föreskrifter och anvisningar meddelade till dessa föreskrifter.

Från och med år 2027 blir det förutom hämtning av rest- och matavfall obligatorisk fastighetsnära hämtning även av förpackningar. Det vill säga plast-, papper-, färgat- och ofärgat glas- samt metallförpackningar. Detta innebär att större ytor kommer att behöva avsättas för fler antal kärl både för flerfamiljshus samt småhus.

Kommentar: Kommunen noterar informationen och tar detta i beaktning vid kommande detaljplanering utifrån översiktsplanens föreslagna utvecklingsområden.

Fastighetsägarna

Vi från Fastighetsägarna välkomnar Grästorps kommuns initiativ att utveckla en ny översiktsplan för att främja tillväxt och hållbarhet i kommunen. Det är positivt att man tar itu med detta arbete för att säkerställa att Grästorp fortsätter att vara en attraktiv plats att leva och verka i.

Det är avgörande att översiktsplanen tar hänsyn till behovet och efterfrågan av olika typer av boende i kommunen. Detta inkluderar både att tillgodose behoven hos befintliga invånare och att locka nya invånare genom att erbjuda mångsidiga boendemöjligheter. Att skapa en balanserad mix av bostäder, från små lägenheter till större familjehem, är viktigt för att möta olika behov och livssituationer.

För att verkligen lyckas med översiktsplanen är det också viktigt att fokusera på att öka attraktionskraften i Grästorp som bostadsort och arbetsplats. Det handlar om att identifiera och utveckla de unika fördelarna och resurserna som kommunen har att erbjuda. Det kan inkludera att förbättra infrastrukturen, skapa attraktiva grönområden och främja näringslivet för att skapa fler arbetstillfällen.

När man formulerar översiktsplanen är det viktigt att noga överväga vad som är relevant för Grästorp på lång sikt. Det är avgörande att inte bara fokusera på kortsiktiga lösningar, utan också att tänka på hållbarhet och långsiktig utveckling. Det handlar om att skapa en plan som inte bara möter dagens behov utan också är flexibel nog att anpassas till framtida förändringar och utmaningar.

Sammanfattningsvis är det positivt att Grästorps kommun tar steg mot att forma sin framtid genom en ny översiktsplan. Genom att noggrant överväga behoven och efterfrågan av boende, samt att arbeta med att öka attraktionskraften i kommunen, kan man skapa en plan som verkligen gynnar invånarna och bidrar till en hållbar och livskraftig framtid för Grästorp.

Det är viktigt att knyta an arbetet med samverkanspartner inom näringslivet.

Kommentar: Noteras. Kommunen delar era synpunkter och har nyligen tagit fram riktlinjer för bostadsförsörjning som ska hållas uppdaterade och aktuella.

Kommunen är även en av huvudmännen i den ideella föreningen NSG, näringslivssamverkan Grästorp, som driver näringslivsarbetet i kommunen.

Mat & mångfald i Grästorp

Vi vill göra följande medskick till kommande översiktsplan för att skapa ett attraktivt framtida Grästorp att längta till.

1. Näringsåterföring till åkermark /planering av nya bostadsområden I framtiden blir det väldigt viktigt att både hushålla med livsmedlet dricksvatten och recirkulera näringsämnen för att skapa ett robust samhälle. Vi vill därför skicka med följande rekommendation till Grästorps kommun till både ÖP och Vattentjänstplan, VA policy/åtgärdsplan. Vid nybyggnation och större ombyggnationer förbereda/bygga om nuvarande VA system för att:

- Spara det livsviktiga livsmedlet dricksvatten genom att inte använda dricksvatten för att spola avloppsvatten. Hellre då regnvatten/dagvatten/gråvatten att spola med. Särskilt viktigt när det inte finns någon reservvattentäkt och nuvarande vattentäkter har högt tryck.

- Bygga om avloppssystemet för att kunna avskilja urin. Urin är den viktigaste kvävekällan från samhället. Den är relativt ren och behöver tas till vara på ett säkert sätt till näringsåterföring till åkermark. Avföring kan komposteras till blomrabatter eller förbrännas till biokol och myllas i åkermark för att låsa fast koldioxiden i marken under överskådlig tid.

2. Mål på minst 90% svenska och 60% ekologiska livsmedel i offentliga måltider.

3. Skubbet - Anta förslaget till utveckling baserat på Lantmäteristudenternas arbete.

4. Krav på försvaret att rena sina PFAS föroreningar. Väldigt viktigt då kommunen delvis tar sitt vatten från Väneren och de största föroreningarna i vatten och fisk är utanför Såtenäs!

Kommentar: Kommunen tar med synpunkterna kring vatten och avlopp samt PFAS i arbetet med att ta fram en ny VA-plan samt Vattentjänstplan. Synpunkten om offentliga måltider är inte något som kan hanteras inom en översiktsplan, men vidarebefordras som synpunkt till kostenheten i kommunen. Lantmäteristudenternas arbete kommer fungera som inspiration till kommunens framtida planarbete för Skubbet, där även olika medborgardialoger och samråd enligt Plan- och bygglagen ska genomföras. Vid dessa tillfällen finns det chans att lämna in synpunkter.

Grannkommuner

Vänersborgs kommun

Bakgrund

Vänersborgs kommun har bjudits in att yttra sig i samband med granskning av Grästorps kommuns översiktsplan 2045. Vänersborgs kommun har tidigare yttrat sig i avgränsningssamråd och plansamråd.

Yttrande

Vänersborgs kommun ser positivt på de förändringar som gjorts i planförslaget sedan samrådet, där tidigare synpunkter beaktats. Vänersborgs kommun har inget ytterligare att erinra.

Kommentar: Noteras. Grästorps kommun vill även uppmärksamma att man lagt till en sträcka som *utredning för ny gång- och cykellänk* mellan Smärgels kurva och kommungränsen mot Vänersborg.

Kommunala nämnder och verksamheter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö-Hälsa i Grästorp har inget att erinra och avser därför inte att yttra oss ytterligare.

Kommentar: Noteras.

Plan- och byggenheten Skara

Plan- och byggenheten Skara lämnade in ett yttrande under samrådstiden. Har läst igenom och har inga synpunkter att lämna nu under granskningen.

Kommentar: Noteras.

Medborgare

Medborgare 1

Förläng trottoar vid Järnvägsgatan. När man passerar Återvändan och går mot Linjemontage så tar trottoaren slut strax innan Järnvägsgatan 17 och 19. Här hade det varit bra om trottoaren förlängdes ut mot utfarten och ansluter den nya gång/cykelbanan ut mot v44 eller mot nya rondellen.

Kommentar: Synpunkten har skickats vidare till kommunens tekniska enhet, som bland annat har hand om trottoarer och gator. Synpunkten hanteras inte vidare i översiktsplanen då den är av för detaljerad karaktär.

Medborgare 2

Förläng trottoaren från Järnvägsgatan 15 mot Järnvägsgatan 19. Många passerar här dagligen och det hade varit säkrare om gång/cykeltrafik fick en egen trottoar/bana att vistas på. Bra för biltrafiken som då kan visa mer hänsyn mot de som går/cyklar.

Kommentar: Synpunkten har skickats vidare till kommunens tekniska enhet, som bland annat har hand om trottoarer och gator. Synpunkten hanteras inte vidare i översiktsplanen då den är av för detaljerad karaktär.

Medborgare 3

Önskar en cykel/gångväg längs stora vägen vid Flo klev mot Grästorp.

Kommentar: Antagandehandlingen har reviderats gällande planförslaget för *utredning av nya gång- och cykellänkar* och har kompletterats med ytterligare en sträcka, delen mellan Smärgels kurva och kommungränsen mot Vänersborg, längs väg 2050.

Medborgare 4

I samrådsredogörelsen skriver kommunen att platsens möjlighet att nyttjas som badplats kommer att utredas i en detaljplaneprocess om sådan aktualiseras och att ytterligare möjlighet då finns att yttra sig. Utifrån den kritik vi lyft om platsens olämplighet att nyttjas som badplats torde en sådan utredning vara helt och hållet onödig då den redan utan utredning är konstaterat olämplig för ändamålet. Att bekosta en sådan utredning, tillika detaljplaneprocess, är inte resurseffektivt eller motiverat ur ett samhällsekonomiskt perspektiv. Att det därtill finns möjlighet att yttra sig i ett senare detaljplaneskede är i detta sammanhang dessutom ovidkommande då frågan nu handlar om de formuleringar som är fastställda i översiktsplanen som ju dessutom sedan blir vägledande för ett senare detaljplaneskede. Att trots platsens olämplighet som badplats anlägga bryggor är också synnerligen olämpligt, då dessa med all sannolikhet kan komma att uppfattas som inbjudande till bad.

Kommunen skriver att det inte finns någon skyldighet att göra bullerutredningar för byggnation som medges i detaljplanens syfte. Även om detta är sant så har man fortfarande en skyldighet att följa lagen och det som följer av plan-och bygglagens andra kapitel nionde paragraf är att man alltså inte får lokalisera, placera och utforma byggnadsverk som medför just betydande olägenhet. Därav kan inte kommunen frånta sig det ansvar som det innebär med en byggnation som medför en kraftigt ökad bullernivå.

Kommunen skriver också att vid eventuell framtida byggnation kan kompletterande geotekniska undersökningar genomföras om kommunen bedömer det vara nödvändigt. Av stabiliseringskarteringen för Grästorps kommun framgår att området kring Hölja-Balders är ett område som är klassat som inte tillfredställande stabilt. Frågan kring betryggande säkerhetsåtgärder kvarstår således.

Det synes märkligt att kommunen på intet sätt har bemött det som vi framhållit i vårt sista avslutande stycke om alla de faktorer som gör platsen olämplig att exploatera enligt de förslag som är formulerade i översiktsplanen. Avslutningsvis kan vi alltså konstatera att då ni inte på ett

tillfredställande sätt bemött våra synpunkter i samrådsskedet vidhåller vi att de formuleringar som står i förslaget bör tas bort i sin helhet då ett område som på så många vis är konstaterat olämpligt att ytterligare exploatera inte kräver vidare utredningar.

Kommentar: Som beskrivs i översiktsplanen är området detaljplanlagt som *Park* och *Vattenområde*, vilket innebär att området kan kompletteras med det som behövs för platsens skötsel och bruk. Som komplement räknas bland annat förvaringsmöjligheter kopplat till parkens service- och skötselbehov, gång- och cykelvägar, planteringar, mindre lekplatser, mindre ytor för idrott, scener, kiosker, toaletter med mera. Vattenområdet får ej överbyggas utifrån gällande detaljplan.

Den småskaliga byggnation som medges i gällande plan, inom området *Park*, bedöms inte generera såpass ökade bullernivåer att det skulle överskrida gällande bullernivåer.

Som tidigare beskrivits i översiktsplanen behöver stabiliteten i strandkanten samt risk för översvämningar utredas i samband med att en ny detaljplan upprättas för området. Även åtgärder som minskar eller eliminerar riskerna ska då föreslås.

Vilka utredningar som kan komma att krävas vid en ny planläggning av området sker i samråd med Länsstyrelsen. Kommunen delar dock er bedömning kring att en geoteknisk utredning ska ske, vid en eventuell ny detaljplan.

I översiktsplanen har det förtydligats att utvecklingen, både inom befintlig detaljplan samt vid eventuell ny planläggning, sker med fokus på gestaltad livsmiljö som tar hänsyn till platsens befintliga naturvärden och förutsättningar. Även kommunens intentioner med området har förtydligats och reviderats; *“Ökade möjligheter till mötes- och sittplatser skulle komplettera platsen, såsom bänkar och bord. Syftet med en utveckling av området är att framhäva och öka upplevelsen av Nossan.”*

Kommunens ambition är att öka upplevelsevärdena av platsen, men samtidigt med beaktan av människors hälsa och säkerhet samt risk för olyckor, översvämning eller erosion.

Medborgare 5

Angående Söderåkeren

Vid nästa steg i planeringen, i detaljplan måste man ta mer hänsyn till hur det ser ut i verkligheten, varför inte göra det från början.

Att ta hänsyn till:

1 meters dagvattenledning som avvattnar gatumark och tomtmark i närområdet samt lakvatten från båda deponierna.

Dräneringsvatten från åkermarken söder om Söderåkeren och hela Söderskogens nuvarande dränering är kulverterat genom området. Vid byggnation av Söderskogen kommer det behövas en ny dagvattenledning ned till ån för att klara det högre flödet som blir från de hårdgjorda ytorna.

Vid det stora regnet 2021 08 17-18 så rann ytvatten på stora delar av mittersta delen av fältet, se bilder. Några av bilderna var inte tagna när vattnet var som högst och jag hade börjat gräva för att rädda arrendatorns veteskörd. Vi får räkna med återkommande kraftiga skyfall.

Ytterligare besvärande för byggnationen är de stora partierna med slänter och att det finns siltlera en bit under matjorden, som redovisas under ”förutsättningar för skred i finkornig jordart”.

Söderåkeren är ca 10 ha och sammanhänger med en större areal vilket gör det mycket rationellt att bruka, är tämligen nydränerat, har bra näringsstatus, mycket högavkastande för området.

Med tanke på ovan sagda blir det en betydligt mindre yta att bygga på, än om man bara okritiskt tittar på en kartbild, men mycket stor förlust av prima jordbruksmark. Det går bra att odla på hela marken även om den lutar, men inte att bygga hus på.

Söderåkeren borde lätt kunna ersättas av något av de förslag på byggnation som kom fram vid hållbarhetsbedömningen. Alltså att det inte skall byggas något på åkermark.

Sedan första förslaget lades fram har omvärldsläget försämrats betydligt, konstigt att inte någon har lagt märke till detta och tagit höjd för det i planen.

Med detta vill vi att Söderåkeren fortsatt skall producera bra mat och tas ut nya ÖP2045.

Kommentar: Kommunen delar uppfattningen om att både dagvatten och skyfall behöver beaktas vid framtida planläggning av både område Söderskogen och Söderåkeren. Vid planläggning utförs en sådan utredning av en oberoende konsult, med kunskap inom området. Av Söderåkerens ca 10 ha kommer inte hela ytan kunna nyttjas för bebyggelse, utan delar av ytan kan nyttjas för uppsamling och fördröjning av skyfall. Kommunen har ansvar för att dagvatten inom planområdet hanteras på ett ansvarsfullt sätt, så inte omkringliggande jordbruksmark eller dräneringssystem belastas ytterligare.

I hållbarhetsbedömningen görs bedömningen att tätorten kan växa utåt på jordbruksmark, intill redan befintlig bebyggelse och infrastruktur. Detta anses mer hållbart än att bygga i öar, på tätortsnära skogsområden. Dock är kommunen mycket medveten om målkonflikten - att bygga ny bebyggelse för att möta framtida tillväxt samt att bevara jordbruksmarken för framtida livsmedelsproduktion. Frågan gällande ianspråktagande av jordbruksmark behöver nog tänkas igenom, och konsekvensbedömas. Denna bedömning utförs i varje enskilt detaljplanarbete, om och när det är aktuellt. Detta gäller även för framtida eventuella planarbete på Söderåkeren.

Medborgare 6

Vi lämnar härmed in tre synpunkter angående förslag på översiktsplan Grästorps kommun.

Den första synpunkten är att det är mycket positivt att bygga en cykelväg längs med väg 2561 ut från samhället mot väg 44 och vidare. Det ger möjlighet för oss invånare som bor ute på landsbygden och längs med den nya förbifarten att kunna förflytta oss på ett miljömässigt och hälsofrämjande sätt där landsbygd och centrum binds samman. Cykelvägen kommer också

möjliggöra en säkrare gång- och cykelväg på en annars ganska trafikerad väg som också kommer få en stor ökning av tung trafik.

Den andra synpunkten gäller det utpekade området för ”Verksamheter, industri icke störande, ny” efter Töftavägen längs med väg 2561. Vi ställer oss mycket negativa till detta förslag och nämner argument mot detta förslag nedan. Vi förslår att politiken tar bort detta utpekade område från översiktsplanen. På bilden nedan ses det utpekade området och den röda ringen visar vart våran fastighet som vi bor på ligger.

Argument mot:

Om ett nytt verksamhetsområde skulle etableras vid utpekad område i översiktsplanen skulle ljud, ljus och vibrationer öka kraftigt vid vårt bostadsområde/fastighet och påverka oss, vår familj, djurliv och grannar negativt. Detta skulle störa den fina landsbygdsidyllen och omgivningen samt vårt vardagsliv. Mycket ljud och vibrationer hörs redan idag från vägarbetet längs med vägen, vilket visar på potentiell negativ påverkan som ett nytt verksamhetsområde skulle ha.

När vi köpte vårt hus för snart tre år sedan och la våra besparingar och vår framtid här, valde vi detta område utifrån den vackra omgivning och kulturmiljö som finns här. Nära natur utan stad och industri bredvid tomten. Vi valde denna plats av en anledning som vi inte vill att kommunen tar bort från oss. Att få en verksamhet så pass nära skulle också påverka värdet på vår fastighet negativt och förstöra den fina boplatz vi har valt för vår framtida familj. I kommunens landsbygdsplan står det att invånarna i kommunen ska ges möjlighet att tillhandahålla ett varierat utbud av boenden och möjliggöra för att de som vill bo på landsbygden ska kunna göra detta, och att det ska vara en välkomnande miljö. Vikten av naturen och den mysiga landsbygden lyfts likaså. Vidare har kommunen antagit en vision som trycker på att vi ska mötas av respekt och värdskap. I det antagna inriktningsdokumentet för 2024-2027 betonas att trivselen hos invånarna är viktig liksom rekreation och naturupplevelser. Vi vill att ni beaktar dessa planer, visioner och inriktningar. Lyssna på oss som bor här att vi inte vill ha verksamhet på detta område. Att ha kvar detta område som det är idag ses även som viktigt utifrån djur- och växtlivet, då det är ett bra område för bland annat småfåglar där det annars mestadels är åker.

Grästorps kommuns varumärke och varför invånarna bor i Grästorp och nya tillkommer är bland annat den fina lantliga idyllen med möjlighet till landsbygd nära samhället. Att bo på landet med den fina naturen, utsikten och lugnet. Vi som bosatt oss på landet har bland annat gjort det för att det är ett lugnare tempo där naturen är nära och samhällets affärer, service och industrier ligger en bit bort. Den perfekta kombinationen där landskapsbilden inte förstörs av ett nytt verksamhetsområde.

Vidare är exploatering av detta område för verksamhet inte kostnadseffektivt och expansionsmöjligheter saknas för företagarna. Att bygga fler påfartsleder på förbifarten som skattemedel redan lagts på ses som onödigt då befintlig infrastruktur redan finns på de andra ställena som är utpekade som förslag. På dessa finns redan etablerade vägnoder och andra verksamheter. De invånare som bor i närheten av dessa områden har också aktivt valt att bosätta sig just där, nära redan etablerad verksamhet.

Den tredje synpunkten är att vi ställer oss positiva till förslag om ”Verksamheter, industri icke störande, ny” på samtliga utpekade ställen förutom ovan nämnda ställe efter Töftavägen längs med väg 2561. Dessa områden har redan goda förutsättningar för verksamhet då det finns befintlig

verksamhet där med kontakter, infrastruktur såsom vägar och el, vatten och avlopp osv. vilket är kostnadseffektivt och bättre för miljön. Att nyttja befintlig infrastruktur och redan anpassade lägen är ett smart sätt att använda invånarnas skattemedel på. Vi är över lag mycket positiva till nya industriområden i kommunen då det är brist på dessa idag.

Avslutningsvis hoppas vi att de folkvalda politikerna fortsatt lyssnar på sina invånare och låter oss vara med och forma våra närområden tillsammans för ett fortsatt vackert och attraktivt Grästorp för framtiden.

Kommentar: Kommunen delar uppfattningen om att gång- och cykelvägen längs med Östra vägen och vidare mot lidköpingshållet är en av alla viktiga förbindelser mellan tätort och landsbygd. Det vill kommunen fortsatt arbeta för.

Gällande verksamhetsområdet Gaddeberga är det fortsatt utpekad i översiktsplanen, dock på längre sikt då det är ett strategiskt bra läge intill den nya förbifarten där tung trafik tillåts köra. Kommunen delar uppfattningen om att ta hänsyn till landskapsbilden. Vid eventuell framtida planering av området bör man ta detta i beaktning i detaljplaneskedet, exempelvis med krav på arkitektonisk utformning. Det går att styra byggnadshöjd, fasad- och takmaterial, färgsättning m.m. i en sådan plan. Vid detaljplaneläggning finns möjlighet att lämna in synpunkter under både samråd och granskning, för att påverka typ av bebyggelse och utformning. Infrastruktur liksom vatten- och avlopp, el, fiber m.m. behöver utredas i ett tidigt skede vid bedömning om en utbyggnad på platsen blir kostnadseffektivt.